

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/๒๕๔๘

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓

ได้ความตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและหัวหน้าพรรคไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคชาติพัฒนาเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองหลัก ในการรวมพรรคการเมืองดังกล่าวนี้ ทั้งสองพรรคการเมืองได้ดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยการรวมพรรคการเมืองได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองที่จะรวมกันแล้ว กล่าวคือที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคชาติพัฒนา ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ มีมติเสียงข้างมากเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ และที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคไทยรักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไป นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา เนื่องจากไปรวมกับพรรคไทยรักไทยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทย เพื่อยืนยันคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒

หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา ยืนยันคำชี้แจงลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๗ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๗ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่าพรรคไทยรักไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้สั่งยุบพรรคชาติพัฒนารวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยก่อนมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่

เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เรื่องการยุบพรรคมวลชนเข้ากับพรรคความหวังใหม่ไว้แล้วจึงเห็นว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๒) และกล่าวถึงเรื่องการเลิกและการยุบพรรคการเมืองไว้ด้วย แม้จะไม่ได้ระบุไว้ อย่างชัดเจนว่า การสั่งยุบพรรคการเมืองเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การสั่งยุบพรรคการเมือง นั้นศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ฉะนั้น การที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีอื่นด้วยนั้น เป็นการให้อำนาจนอกเหนือ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดเพราะเป็นเรื่องการสั่งยุบพรรคการเมืองโดยเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจ พิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองเพื่อรวมกับพรรคการเมือง อื่นได้

มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า มีเหตุที่จะต้องสั่งให้ยุบพรรคชาติพัฒนาตามคำร้องของ นายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ พิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของ พรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทยแล้วได้ความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคชาติพัฒนามีมติ เสียข้างมากเห็นชอบให้ไปรวมกับพรรคไทยรักไทย และที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคไทยรักไทย มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้พรรคชาติพัฒนารวมกับพรรคไทยรักไทย จากนั้นหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา และหัวหน้าพรรคไทยรักไทยร่วมกันแจ้งการรวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็น

พรรคการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและพยานหลักฐานประกอบคำร้อง ได้ความว่า พรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทยได้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๓ ครบถ้วนแล้ว และหัวหน้าพรรคการเมืองทั้งสองได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว จึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ได้

จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมกับพรรคไทยรักไทยอันเป็นพรรคการเมืองหลัก

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ